

TORONTÁL.

Vegyestartalmu hetilap. — A megyei közigazgatási bizottság közlönye.

Megjelen: hetenkint egyszer, csütörtökön.	Előfizetési feltételek: Egész évre 6 ft. Félévre 3 ft. Negyed évre 1 ft. 50 kr.	Hirdetések díjai: a háromhasábos petitor első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kínestártilleték minden egyes beigtatásért 30 kr.
Szerkesztői iroda: Pleitze Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becskekereken.	Hirdetések és mellékletek — utóbbiak a kínestári illetékkel együtt 1 ft. 50 krral számítva — minden nyelven felvételnek a kiadóhivatalban. Kéretik az ígatási díjakat az ígatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óráig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vehetnek.	Kiadóhivatal: Pleitze Fer. Pál könyvnyomdájában Nagy-Becskekereken, hova az előfizetési pénzek és ígatási díjak küldendők.

Előfizetési felhívás a „Torontál” 1881. évi III-ik negyedére.

Tisztelettel felkérjük előfizetőinket, hogy megrendeléseiket minél előbb megtenni sziveskedjenek, hogy a lap pontos szétküldésében fennakadás ne történjék.

Az előfizetési pénzek egyszerű póstautalványnyal a „Torontál” kiadóhivatalához (Pleitze Fer. Pál könyvnyomdájában) czimzendők.

Előfizetési árak:
Egész évre 6 ft. — kr.
Fél évre 3 ft. — kr.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

Nagy-Becskekerek, 1881. évi június 23-án.

A „Torontál” kiadóhivatala.

N.-Becskekerek, 1881. jul. 7-én.

Nagy-Becskekerek város szabadalvú partja f. hó 2-án vereséget szenvedett. Mihálovics Miksa egyesült ellenzéki Dániel Ernő volt képviselőnk ellenében 30 szótöbbséggel képviselővé választott. Dániel Ernő hazafisága, becsületessége, fáradhatlan buzgalmu munkássága előtt még az ellenzék is meghajolt, s saját választó kerülete, melynek érdekében annyit fáradozott, csufosan eszerben hagyta.

Az ellenzék ujjong örömeiben a kiscsikart győzelem felett. Jól teszi! A küzdőnek joga van ahhoz, hogy diadalának örüljön. Szaz ellentábor győzelmi kiálltása bennünk sem keltene tuiságos aggodalmat, ha a szabadalvú párt veresége a ma-

gyar ellenzék diadalát jelentené városunkban. Azon ellenzékét, mely, ha viszonyaink jelenlegi állapotával nincs is megelegetve, azért a magyar állameszmének, Szt.-István birodalma integritásának rendithetlen híve. De mert ez nincs így, a vereséget fájjalunk kell.

Vizsgáljuk csak, ki a győző? A mérsékelt ellenzék, avagy a függetlenségi párt? Nem! Győzött a nagy-becskekerei ellenzék. E gyűjtő név alá csoportosult az ellenzék, két árnyalatának városunkban található csekély számu híve; e zászló alatt harcoltak hazánk engesztelhetlen ellenségei, a Dusan czár birodalmának feltámadásáról álmodozó politikai rajongók: az omladina fanatizált hívei. A mozgalom megindító és részben vezetői, kiknek hazafiságát kétségbe nem vonjuk, azt hiszik, mert városunk új mandatáriusa nem tartozik ez utóbbiak közé, a győzelem pálmája őket illeti. Csalódnak! A szabadalvú párt jelöljéit nem ők buktatták meg, hanem szövetségeseik, a szerb nemzetiségi párt; s ez az, a mi e választás jelentőségét emeli. Nem országos szempontból, mert e részben a mérsékelt ellenzéknek egy szavazattal való gyarapodása fontossággal nem bír, hanem megynék belső békeje szempontjából. A mozgalom megindító, kik, hogy jelöltjüket győzelemre juttassák, nem átalottak a haza elleneivel szövetségre lépni, azon reményben ringalják magukat, hogy szövetségeseik ezentul is kész eszközei lesznek terveik kivitelében. E hiu reményt, családás fogja követni, s félő, hogy az erősebb társ majd őket fogja eszközül használni. Hisz már új actio híret kürtölik. Feltesszük az illetők hazaszeretetről, hogy oly mozgalomnak uszályhordozóivá nem szegődnek, mely, ha nem is bevalottan detényleg nemzetellenes, és azon szép egyetértést, mely megynék különböző nemzetiségű lakossága között fíradtságos munka után elérített, megzavarni törekszik.

Nagyon csalódnék, ki azt hinné, hogy csupán ezen szövételkezés buktatta meg pártunkat. Nem! A vereséghez nagy mérvben járult a szabadalvú párt indolentiája is, midőn a szavazók közül mintegy százan, kik tisztán pártunk eleveit vallják, részint az ellenzéki jelölt-

höz kötött ismeretség, részint elbizakodottságból távol maradtak a szavazástól.

E mulasztásból tanulságot vonhat pártunk és e tanulságból czélszerű levonni a következtetést, az eltagadhatlan tény. Párt, mely ügyeért lelkesedni, s meggyőződéseért bárkivel szemben a körömszakadtáig megharcolni nem tud vagy röstel, az ily párt nem való az életre. Hozzá voltunk szokva, hogy miénk lévén a többség, miénk is a győzelem. Nem volt eddig szükség, hogy harcsojunk, mivel nem jöhetett velünk szemben az ellenség. Komótusokká levünk. Most azonban kilünt, hogy az ördögnek sem állanak a földön oly rosszul az aktái, hogy ne tudna magának gyűjteni részvényeseket. Bármily kevésse tekintélyesek valamely párt emberei, bármily hamisak elvei, kitartó, odaadó munkássággal, az eszközök teljes kimerítésével a többséget is kiküzdí magának. Nemcsak ez, de vereségünket elősegítette a választási elnök azon eljárására is, hogy törvény ellenére a pártunkintli szavazást mellőzte, s ezzel utat nyitott az ellenzéki korteseknek, hogy háromnegyen rohantak egy-egy szavazóra, s erőszakkal ragadták be a nyers tömeg közé. Ily eszközök fölhasználásával lett az omladina győztes. Hogy mily csöcselék, fanatikus és szellemi héreszkekkel kellett küzdeni pártunknak, igazolja egyik választó, kitől, midőn a választási elnök kérdezte, hogy kire szavaz, nem tudván a jelölt nevét, azt válaszolá: hogy arra, kinek rácz neve van.

Áll tehát az ellenzék diadala az ellenzék csekély számu tagjainak szövételkezéséből az omladinával. Áll e diadal a borral és ámitásokkal lerészegített választók jégreviteléből, a midőn a lelkiismeretlenség minden eszközének felhasználásával csapra és dobra veretett a haza ügye. Áll e diadal fölkeléséből a legnemtelenebb szenvedélyeknek. Áll végre e diadal az értelmelenség és önzés győzedelméből az odaadó munkálkodás fölött, minek előnyét majd megérezhetjük azután.

Nagy-Becskekerek város mandatuma ki lett szolgáltatta a választottaknak, s Nagy-Becskekerek is kiszolgáltatta magának a bizonyítványát. Azt hisszük, a

választott ép ugy szégyelheti a módot, melylyel mandatumát szerezte, mint Nagy-Becskekerek szégyelheti a maga testimoniumát.

Azt hisszük, a kijozanodás nem sokáig fog késni egyik részen is. Pár nap előtt még hangos éljent lehetett kikomédiázni; lehetett a választóknak duslakodni az elbódoltságban, de mikor gyümölcséit fogják aratni a három hosszú év alatt egy napi mulatságuknak, lesz alkalmuk okulni saját kárukon.

Mi részünkről nyugodtan várjuk a szomorú elégtételt, melyet az idő biztosra meghozand, hogy maguk azok fogják elösmerni a most levert igazságot, s szégyenkezve fogják kérni segélyünket.

A megtérés meg lesz — csak ne legyen késő

Addig kérjük az ország elnézését szegény városunk számára!

A választások eredménye.

A választások az egész országban befejeztettek. A szabadalvú párt diadala fényes. Az ország óriási többsége ama párthoz tartozik, mely Magyarország reform. zászlóját lobogtatja kezében.

A nyereségek és veszteségek aránya így áll:

A szabadalvú párt nyert a szélső baltól 20 kerületet és pedig: Budapest Ferencvárost, Csongrádot, Szirma-Besenyőt, Csákvárt, Duna-Patajt, Veszprémet, Zalaegerszeget, O-Kanisját, Barándot, Berettyó-Ujfalut, Székely-Kereszturt, Abonyt, Ocsát, Szegedet, Tápét, Szabadka I-ső kerületét, Debreczen II-ik és III-ik kerületét, Lévat, Zentát.

A mérsékelt ellenzék 29 kerületet és pedig: Budapest Lipót- és Terézvárost, Kassát, Szenczet, Nemetújtart; Galgóczot, Rimaszombatot, Pécsváradot, Bobrót, Rozsnyót, Ilyefalvat, Olahfalut, Sárvárt, Alsó-Kubint, Pécskát, Borosjenőt, Gödöllőt, Kézdivásárhelyt, Eszterházát, Bogsánt, Eperjest, Felső-Vissót, Akosfalvat, Szászsebest, Gyulát, Jakóhalmát, Bártfát és Pápát.

A nemzetiségektől 3 kerületet: Belényest, Ujvidéket és Nagy-Kikindát.

A mérsékelt ellenzék nyert a szabadalvú párttól 11 kerületet és pedig:

TÁRGYA.

A leányévek természetrajza.

I. A légvárak éve.
Minden leány angyal — a tizenharmadik éveig! A fénytől függ, melyet környezet és körülmények körülöttük terjeszt, hogy vajjon dicsényes angyalokká vagy pedig a sötétség angyalaivá valjanak.

A férfi ilyen korban kamasz éveit éli. De a nőnél elolvadnak ezen évek az érzületek alkonyában. Egy lánynak szive hasonlít ezen idő alatt lyrai termékeinkhez, melyekben érzelem és ostobaság, hystericus halványosság és rózsaszínű árnyalat egymás mellett laknak.

Csak a tizenhatodik évvel lép ki a női szív az álmok és ábrándok növeldejéből, s a nem értett érzelem zsalak fonóházából az élet iskolájába. Azon iskolába, melyben fájdalom, a vizsgálat csak akkor ér véget, mikor már az élet nem oszthat már sem jutalomdíjat, sem oklevelet.

Leányának tizenhatodik évével kezdi bevallani a leghiubb anyja is, bármily igen szeretne még ő maga is csak kevéssel többnek látszani, hogy: „ez a gyermek bama-latraméltó módon nő és megfoghatatlan korán fejlődik.”

E percztől fogva lépnek be a leányok a légvárak világába. Nagy kölcsönöket vesznek fel a phantazia és képzeltől — s megkezdik építeni váraikat. És építenek, mint a legtöbb háztulajdonos. Legtöbbször nagy tömeg lakó számára, kik részint egymás mellett, részint egymásután fognak lakni e — váraiban.

Mindegyik párna, melyre gondolkzó, merengő és ábrándos kis fejcskéjuket lehajtják, — képezi ezen égfelé magasló várak első emeletét. És a legutóbb olvasott regény hőse — eme várak képzelt védőjét és őreit.

Tizenhattól tizenkilenc évig tartanak a légvárak éve. Fáj a férfiak, ki ezen várépítő korban a vár urnőhez közeledik, ha csak nem szállithat e varhoz téglákat gyemantból, menyezetet rang és érdemekből, ablakuveket ragyogó kilátásokból, és pompéji festményeket dicsőség, nagyság és pompából!

A tornyos, szédítő magas légvárban fenn ül a szép ifju, reménységű építőnő s andalgó tunderzenével hiv csabít:

Jöjj lovag, eped e kebel
Varamban szived udvre lel.

De ah! fájdalom kihaltak már lovagjaink — csak lovagjaink élnek még. Ezek legfeljebb két láb magas barrieret ugranak át, nem pedig a convenience barrierjeit. Így történik, hogy a légvárba nem ilyen lovag ugrat be — s a mai korbéli lovagok pedig levonják azt — fellengző magasságából a prózai valóságba. És a varral együtt annak urnőjét is.

Ezért maradnak lakatlanul a legszebb légvárak! Pedig egy légvárban lakni, rideg gondolat! Különösen egy ifju leánynak — egyedül!

E három év alatt, oh de hányszor változnak e légvárak! Ujjá alakítottak.

Más oszlopokat és díszítéseket kapnak. Áthelyeztetnek más légrétegbe! De a várpáncsok csak nem akar a földből kinőni. A valóság nem ad éltet a képzeletnek!

Vége a tizenkilencedik évvel a képzelet más — kézzel foghatóbb építő anyag után lát mint a lég és következik a:

II. Kártyavárak éve.

Ezen varak nem épülnek egészen a semmire. S ha nem is emeltetnek a szilárd alapra, mégis legalább tömött tárgyon nyugszanak.

A lányok most már inkább tekintenek a széles körre, mint a magasba. Inkább tekintik a helyet, mint a tért, melyet elfoglalni óhajtanak. Hajlandóbbak megnyugodni az anyagban, mely rendelkezésükre áll. Itt bele-nyugszik a leány, amott enged kissé. Egyik kártyavár a másik után omlik le.

Ha a buzgó építőnő igen magasra halad — nem tart a vár.

Az épület összeomlik és más kártyákra van szükség. — Szilárdabb épületet építenek. Ekkor megtanulják a leányok a vigyázóbb építést. Belátják, hogy nem szabad megüdülni sehoh és nem tanácsos, igen nagyon felfuvalkodni.

És hogy igen nagy vigyázattal és gondaldal kell hozzálátni, ha egy ilyen kártyavárat felépíteni akarnak.

Nem sajnálják a fáradságot. Egy tervet tízszer huszszor újra kezdenek, ha egy szél-fuvás, egy irigy légvonat mindannyiszor lombolja az épületet. Egy ilyen kártyaház solidabb s lakályosabb mint egy légvár. De mégis ezek is csak kártyavárak. Kevés férfi jön kísértetbe, hogy egész életén át egy ilyen kártyavárban lakják!

Ebben valóban van simaság külsőleg és tarka kép belsőleg, de nincs szilárdon egybekötve. Nem fekszik szilárd alapon. A férfiak megállapodnak mosolyogva a még mindig szép építőnő kártyavára előtt, — de lakót nem fognak azért kapni sehoh.

Vége közelg a huszonharmadik év és vele:

III. A komoly házias évek.

A légvárak nem voltak életbiztosítva a hálátlan férfivilágnál. A kártyaházak pedig homokra voltak fektetve! Az élet mind aggasztóbb lesz. Az évek hidegebbek. A hajlamok és szenvedélyek háziasabb színeket öltenek. — Az ifjuság pszegő kedélyében csak egy kis részlet tavasz van befona takarékos rózsaszálakkal. A leánysziv minden burja ezt zengi: „Házasság jöjjön el a te országod, mert az idő alkony felé hajlik.”

És a rák eme fordulópontjára jutva a leányok már csak: men házakat építenek.

Kezdetét veszi az elhelyezés feletti aggodalom. Az építési düh, leszállt a légvárak szédítő tarka színű magasságából — a férjes színű házias élet vidékére, hol a saját tűzhely és konyha képezik az alapszíneket.

Ezen években, huszonötől huszonnyolczig lassan, lassan kezdik a paradicsom madarak, melyek addig a reménység rózsaszínű harmatával táplálkozva éltek, s addig ég és föld közt lebegtek, kezdik lábacskaikat használni, s szilárd alapot keresnek már az édes, a prózai földön — hol a férfiak járnak.

De — fájdalom — ezen években a fecske természetű kerők, készülődnek az ősi nagy vándorlásra. A férfiak, kik a jó házias ellátás után vágyódnak, aggódnak, ha vajjon képesek-e sokáig békében lakni az egyszerű menházban — a házasságban oly lényekkel, kik szokva voltak, néhány évig légvárakban, néhány évig pedig a képzeltől fényesen és pompásan bebutorozott kártyaházakban lakni.

És így közeledik hát huszonnyolcadik év, kétség és remegés, várás és remény, vágy és családás között.

(Vége következik.)

Csáktornyát, Ugodot, Mádot, Mohácsot, Esztergomot, Nagy-Szombatot, Kápolnát, Verseczet, Marosvásárhelyt (Maros-Tormamegye), Békés-Csabát, Nagy-Bányát, Nagy-Becskeket. A szélsőbaltól nyert 2 kerületet: Putnokot, Csurgót.

A szélsőbal nyert a szabadelvű párttól 20 kerületet és pedig: Kozolovsár két kerületét, Pécsét, Siklóst, Marosvásárhely I-ső kerületét, Gyöngyöset, Dunavetsét, Somlyó-Vásárhelyt, Vácot, Ráczkevet, Magyar-Óvárt, Győrt, Gyomát, Tordát, Orosházát, Nagyajtát, Győr-Szigetet, Szolnokot, Karczagot, Aranyos-Medgyest. A mérsékelt ellenzék 15 kerületet s pedig: Nagy-Vászonny, Edelényt, Szillt, Pinzehelyt, Miskolc egy kerületét, Nagy-Kapost, Aradot, Köbölkutat, Fülöpszállást, Alsó-Dabast, Duna-Szerdahelyt, Körmenet, Ugrát, Szoboszlót, Kisvárdát. A pártokivüliektől 3 kerületet: Szt.-Gothardot, Tiszahátat, Nagy-Károlyt.

A pártokivüliek nyertek a szabadelvű párttól 2 kerületet: Pozsony II. kerületét, Hidegkutat, a mérsékelt ellenzék 2 kerületet: M.-Szigetet, Sz.-Fehérvárt, a szélsőbaltól 1 kerület: Kaposvárt.

A nemzetiségiek nyertek a szabadelvű párttól 3 kerületet: Titelt, Hermányt és Ujgyházát.

Mindezek szerint a szabadelvű párt nyert 52, veszített: 34 kerületet, tiszta nyeresége tehát 18 kerület.

A mérsékelt ellenzék nyert 13, veszített 46 kerületet, vesztesége 33 kerület.

A függetlenségi párt nyert 38 kerületet, veszített összesen 23 kerületet, nyeresége tehát 15 kerület.

Összehasonlítva a pártok számárányát, a szabadelvű párt többsége: 62.

Pártunk a harc alatt nyert 50 kerületet, veszített 33-at. Tiszta nyereség van tehát 17 kerület. Az összes többi pártárválatokkal pedig 62 szótöbbsége van a kormánypártnak.

A diadal tehát, melyet pártunk aratott, teljes és tökéletes. A nemzet nagy többsége dicső elégtételt nyújtott Tiszta Kálmánnak s az őt támogató férfiaknak azon páratlan rágalmozásokokért, tele marokkal szórt sárért és tele torokkal kiállított szitkokért, melyekben a szélbal a hazafias munkálkodásnak egyetlen módját találta. S valóban a politikai szembélyvesztésben való csontos megrögzöttségnek mosolyra indító tanujele az, midőn a kéréltetetlen tények és számok ily szerfelett világosan szóló adataival szemben az ellenzéki lapok kivétel nélkül azt hirdetik, hogy a kormánynak a választások után legkisebb oka sincs az öröme, sőt némely szélsőbal lapok a választások alatt maguknak tulajdonítják a győzedelmet.

Holott épen a szélbal, dacára annak, hogy az éhetetlensége folytán közös prédának szolgáló mérsékelt ellenzék 16 kerületet elhódított, leverő tanúságot vonhat magának a történelekből. E tanúság pedig abban áll, hogy a független intelligens elem hálat fordított a szélbalnak. Az ország fővárosában egyetlen jelöltje sem ment keresztül. Debreczenben maga veszvén a Baldácsy-pénznek, a nélkül, hogy ott fellépett volna, nagy többséggel lett megválasztva a miniszterelnök, s e nagy győzelem mellé, mely miatt a szélsőbal lapok choribus sirnak, ugyanott még egy kerületet hódított pártunk. Nagyvárad szintén a kormány ellenzéknek nyújtott szép elégtételt, s Szeged szintén kormánypártit választott.

A szélbal tehát szaporodását korántsem elveinek, hanem az adóknak, az országot ért csapásoknak és saját páratlan tevékenységének kívül, különösen a mérsékelt ellenzék jó magával való tehetetlenségének köszönheti.

A lefolyt választások nagy mérvben igazolják, mekkora a szükség a parlamenti egyensúly föntartása végett egy elfogadható alapokon álló kormányképes ellenzék, egy mérsékelt centrum. Hisz épen csak ennek hiányában a választók egy része félre vonultságával, más része úgy szólva desperatióból activ szavazatával tanította elébb egy pár lépéssel a szélbal rozzant szekerét. Még ezek is többnyire azon racionalis feltevésben élén, hogy úgy sem hiszi mind a candidatus sem azt a sok bolondot, a mit választói elé talál, s majd csak megszelidül e fura nép is, ha komolyan kenyértörésre kerül a sor.

Általában nincs okunk valami nagyon

dicsérni a jelenlegi választások elvi magaslátát. A kormánypárt természeténél fogva a tényleges institúciók alapján állván a már létesített alkotásokon kívül nem vihetett a harcza magasabb szabású elveket. A közbenső pártok ellenléte helyezették magukat a létezővel a nélkül, hogy a létesítendőkre nézve bármilyen elvei lettek volna. Végül a szélbal elvei annyira a képtelenségek honában kalandoznak, hogy csak az alsóbb néprétegnek ábrándos részét viheték meggyőződéssel a harcza a többi nem hitt nekik, miként elveik kihivettségében maguk sem bíznak.

A n.-becskereki nőparkiállítás.

Lapunk legutóbbi számában röviden jelezte, hogy az országos nőparkiállítás torontalmegyei központi bizottsága a beküldött tárgyakból, mielőtt azok az országos kiállításra felküldetnének, július hó 1-től négy napon át a megyeház nagy termében kiállítást rendez. Mindazok, kik népünk szellemi fejlődését és anyagi jólétét szíveiken viselik s azok emelésén fáradoznak; örömmel fogadták e hírt. Már magában a tény, hogy kizárólag agrikulturnális jellegű megnyilvánulást, hol még az östermelés sem tudott a fejlettség magasabb fokára eljutni, az iparnak pedig még csak zsenge csirái találhatók fel, egy kiállítás eszméje volt megpendíthető, a melyen nem a természet produktumai, hanem az ipari tevékenység gyümölcsei mutatnának be, mint egy új gazdasági felkarolásának első manifestációja, örvendetes eseményt képez. Nem kívánjuk a kiállítás jelentőségét túlbecsülni, mert tudjuk, hogy a nőparkiállítás fontos és közgazdasági jelentősége el nem vitatható, a közgazdaság nagy műveletében csak szerény helyet foglal el. Ami e kiállításnak súlyt kölcsönöz, az a, hogy megyénk, de különösen városunk lelkes hölgyközönsége oly halás elismerést érdemlő buzgalommal és önfeláldozással karolta fel az ügyet, s hozott áldozataival lehetővé tette, hogy megyénk pórniói házi készítményeiket nemcsak városunk, de az ország közönségének is bemutatathassák, s ez által a célt, hogy vidékünk népének a háziipar felvirágoztatása által egy új keresetforrás nyitassék, előmozdíthassák.

A kiállítás ünnepélyes megnyitása július 1-ére tüzetelt ki. E napot megelőzőleg a kiállítási helyiségben élénk sürgés-forgás volt észlelhető. A termet, hol máskor a megye-átak redőlye vont homlokot intézik a megye sorsát, most fiatal nők és ifjú leánykák vidor kis csapata foglalta el, kik Hertelendy Józsefné ő méltóságának vezetése alatt a beküldött tárgyak elrendezésén és izléses kiállításán fáradoztak.

A megnyitás a kitűzött órában a kedvetlenül esős idő dacára is szép szamu közönség jelenlétében történt. Ott voltak a kiállítási bizottság tagjain kívül Hertelendy József főispán úr, a megyei központi tisztikar élőkön Tallián Béla alispán, Steinbach Antal kir. tanfelügyelő, Kulifay Lajos polgármester, a helybeli kir. törvényszék és egyéb közhivatalok és tanintézetek, továbbá az itteni ipartársulat képviselői és városunk több notabilitása.

Pontban 9 órakor főispánú ő méltósága helyét Várady Mihály törvényszéki elnök úr kíséretében elfoglalván ez utóbbi körülbelül a következő tartalmú beszédet mondta el:

Mélyen tisztelt közönség!

Hogy a mai nap fontosságát, és nagy horderejű jelentőségét kellőleg méltányolhassuk, szükség a közgazdaság hármas tényezőjéről, t. i. a földművelés, ipar és kereskedelemről lényegben egy rövid felemlítést tenni. Csak azon állam polgárai részére lehet az anyagi jólét minden körülmények között biztosítva, mely államban a közgazdaságnak fentérintett három tényezőinek mindegyike érvényesítve van.

Hazánk főleg földművelő gabona termelő ország, és mint ilyennek sorsa illetve anyagi jóléte nem annyira a miniszterek szakképzettségétől és tapintatos eljárásától — mint inkább a felhők járásától függ. — Ha földművelési gazdaságunkra kedvezőlen az időjárás — akkor nincs termésünk, nincs kivételünk, nincs pénzünk, és beállt az inség. És a fenforgó szükségletek fedezhetése miatt az egyes polgárnak úgy mint magának az államnak is az adóság csináláshoz kell folyamodni. De miként eszközölhetjük a kölcsön visszafizetését, ha a felhők nem akarnának kivádatunk szerint járni — iparunk pedig pang. — A közel multban öntudatra kezdett ébredni a nemzet, belátván, hogy jövőjét csak is az ipar terén

kifejtendő tevékenysége által mentheti meg — ezen magasatos állami és honpolgári hivatás tudatától hajtva, egy szebb jövőnd előkészítésében indított meg az ipar terén egy nagyobbserű mozgalom.

A nemzet jobbja lelkesedéssel hirdették, hogy hazánkban iparos állami kell lennie, mert csak így leszünk képesek az európai kulturállamok közepette hivatásunkat betölteni. És a nemzet geniusa ezóta csodákat teremtett. Nagy hullámokat vert az iparos mozgalom országszerte, iparunk érdekében a társadalom buzgalma, áldozatkészsége periodikus rezgésbe jött s immár iparunk minden ágának emelésére ez áldást hozó alkotások egész sorozatával dicsőkedhetünk.

Ezen alkotások közé kell sorolnunk az egyes kiállításokat is, mert nemzetünk fejlődését a tökélyesülés felé mi sem tünteti föl hitebben, mint a kiállítások, mert ezekből tanuljuk saját erőnket becsülni és érvényre juttatni. Az 1879-ben tartott székesfehérvári kiállítás mintegy új korszakot alkotott iparunk történetében, lendületet adván iparunk minden ágának a tovább fejlődésére.

Az országos nőpark egyet a megindított mozgalom fenntartásában illetve tovább élesztésében a magyarországi nők mellett iparágakat f. évi aug. 4-én megnyitandó nőpark kiállításán kívánja Magyarország közönségének bemutatni, hogy hű képet nyújtson azok haladásáról és a bennük nyilvánuló izlés fejlettségéről.

Az orsz. nőpark egyet felhívása folytán N.-Becskeken méltóságos Hertelendy Józsefné elnöklele alatt alakult meg a kiállítási bizottság, és az eljárásának eredményét ma fogja bemutatni. A házi ipar, melynek egyik nemét képezik az összegyűjtött női ipar tárgyak — egy oly mozzanat az emberiség boldogítására, oly tényezője a szellemi és anyagi állapotok örvendéses fejlődésének — hogy e téren a bemutatott eredmény — mint kezdet egy hatalmas jövőnek nem egy könnyen becsülhető túl.

A női ipar kiállításának célja a munka magasságának, nemességének magasztalása — és az ősi erények megőrzése mellett, a szegényebb sorsú nőnek keresetforrást nyitni.

A kényurak feudális korszakában a munkát szegénynek tartották; ma midőn a szellem fensőbbje kezd uralkodását, a munka létezésünknek főtörvénye, legyen bár a munka látszólag teher és csapás, de mind a mellett is dicsőség és tisztesség jár vele, a mi nagyot és dicsőt az ember felmutathat, az mind a munkásság szüleménye; henyesség az ember átka nem pedig a munka, henyesség vágja ki úgy az egyeseknek mint nemzeteknek szívét és megsemmisíti azt mint rozsdá a vasat.

A nőparkiállításával a nők ösanyáik erényeit folytatják, kik szabad idejüket a rokká és szövőszék mellett hasznosan töltötték.

A szegényebb sorsú nőnek pedig a nőpark — szükségleteik fedezésén felül — biztos kereseti forrást nyújt.

És ezért a társadalomnak a női ipart felkarolni és pártolásban részesíteni, egyik legszentebb feladatai.

Aválasztmány által bemutatott eredményre büszke lehet Torontálmegye, mert valamint urhölgyeinknek, úgy az alsóbb osztályú nőnek bemutatott ipar tárgyai is, dicsőséggel fognak versenyezni, hazánk bármely vidékének hasonnemű iparával, mind műszaki, mind izlés tekintetében ily kielégítő, ambar az alsóbb osztálynak eddigé minden rendszeres oktatás nélkül magukra hagyatva haladtak a házi ipar terén, mely hatalmas fejlődésnek és eredménynek nézhetünk eleibe, ha megyénk területén a házi ipar különböző ágainak fejlesztése céljából fáradszatos tevékenységű kir. tanfelügyelőnk, Steinbach Antal úr által a magas kormányhoz felterjesztett javaslata, helyben hagyatnak és az ide vonatkozó tanfolyamok életbe lépnek.

A bizottság határozata szerint a beérkezett női ipartárgyak mátló számát négy napig e terembe lesznek kiállítva és a bejött díjak összege a szegényebb sorsú kiállítóknak a kiállítással egybekötött költségeik fedezésére fog fordítani.

Ezen megyei kiállításunk hű tükre a sok oldalú női munkásságnak, ezért jelen megnyitási napot, joggal megyénk ünnepnapjai közé sorozhatjuk.

A helyi kiállítási bizottság tagjai pedig, kiválólag elnök ő méltósága, kik megyénk képviseltetése iránt oly buzgóan fáradoztak, vegek az egész közönségnek tiszta szívemből és örömmel tolmácsolt köszönetét, minthogy pedig a gyűjtés körül tett fáradozásainak eredményeit látni és megismerlenni óhajtjuk, kögyeskedjék mélt. elnökne a helyi kiállítást megnyitottak kijelenteni.

Ezt követőleg főispánú ő méltósága a kiállítást a jelen voltak éljenzései között megnyitottak jelenté ki.

A kiállításon részt vettek készítményeikkel N.-Becskeken városán kívül Ellemér, Csóka, Franyova, Beodra, Kumán, Tarras, Mellencze, T.-Becse, Karlova, Padó, Aradács és Zombolya községek, a nagy-becskekeri szerb és a tör.-becsei leányiskola. A vidéken alakult bizottságok közül csak az elleméri és csókai küldöttek be tárgyaktak. Az elleméri bizottságban Dániel Jánosné, Bobor Györgyné és Dániel Valeska urnők fejtek ki elismerést érdemlő tevékenységet. Az általuk beküldött tárgyak maguk egy kis kiállítást képeznek, melyek közt több igen becses készítmény van. Csókán Sváb Károlyné buzgólkodott az ügy érdekében s egy értékes küldeménynel gazdagította a kiállítást.

A beküldött tárgyak igen izlésesen és czimveld voltak elhelyezve, s e mellett kellő gond fordított arra is, hogy minden egyes tárgy minél inkább szemléltetővé tétessék, ami tekintve, hogy a nagy kiállítási terem teljesen megtelt, csak az ügyes berendezés által volt elérhető.

A kiállított tárgyak két főcsoportra oszthatók, a finom női kézi munkák csoportjára és a pórniók készítményeire. Amott Nagy-Becskekeri, Ellemér, Csóka, Török-Becse és Zombolya női tünetek ki különösen megönddall készült ritka tökélyű készítményekkel, emitt népiiparunk specialis jellegű terményeiben főleg a szingazdazt szövőszékek százele változataiban gyönyörkedhetett a szemlélő.

A finom kézimunkák csoportjánál a fehér és szines himzések, csipkeöltés és a Holbeinféle technika készítményei voltak a legnyomók. Ezek közül leginkább künntek a Dániel Augusta urnő által kiállított felső dunna kek atlasz alapon fehér himzessel, mely egyike a kiállítás legbecesebb tárgyainak. Készülője Viltsgo Luiza, kitől még több becses kézi munka volt kiállítva. Továbbá Dienstl Emilia és Fuchs Matild himzett zsebkendői. Daun Luiza himzett betétei, Grünbaum Paulina csipkekeendője, Kuss Gizella himzett függönyei, Gyogyevits Nymphadora, Pohut Erzsike és Nedits Mariska szines himzései, László Marcsa (Csókáról) csipke zsebkendője. A zombolyai tárgyak között Bayer Józsefné szines himzésű takarói és Holbein-féle himzései voltak magukra a közfigyelmet. A helyszűke nem engedi, hogy mindazon tárgyakról megemlékezzünk, melyek a bennük nyilatkozó finom izlés és tökélyes kivitelük által dicséretre igényt tarthatnak. Felette kár, hogy iparosok és divatársnők nem vettek részt a kiállításban, kiknek készítményei annak teljességét csak növelték volna.

A népiipari készítményekhez a legnagyobb contingent a szőnyegipar szolgáltatta, melyek több szárazramenőleg az egész kiállítást dominálták. Közük számos példány szineses, rajz és technika tekintetében egyaránt kitűnő. Népiiparunk ezen ága mint legelterjedtebb, vidékünkre nézve a legnagyobb fontossága is. E téren buzdtas és szakszeru oktatás által áldásos eredmények lennének elérhetőek. A szőnyegeken kívül a szövőipar is szép képviselőnek örvendett, úgy nemkülönben ezek készítményei is, függönyök, törülközők, terítők, aranyal és ezüsttel gazdagon himzett férfi és női ingek sat.

Népviseletünk egyes külön álló ruhadarabokon kívül csak két teljes öltözkéssel volt képviselve, ezek egyike egy pompás dus aranyhímzésű román öltözék különös tetszésben részesült. Kiállítója Babics J. úr Zombolyáról.

Bolgar szőnyegeket Hertelendy Józsefné ő méltósága állított ki három remek példányban. Gyapjuból szövött barnavörös alapu, aranyhímzésű gyönyörű szőnyegek ezek, melyek mint egy- és asztalterítők az uri lakóknak is díszére válnak. Tömegesen termelik Ó-Bessenyő pórnió.

A népiipari készítményekhez a legnagyobb contingent a szőnyegek szolgáltatattak.

De ki győznő mindazon tárgyakat felsorolni és méltatni, melyek a kiállítás figyelmes látogatóját méltán gyönyörködtettek.

E helyett örömmel constatáljuk, hogy a végrehajtott bizottság buzgó tevékenysége oly fényes eredmény által koronázottat, melyre megyénk büszke lehet, mert most már bizonyos az, hogy megyénk az országos tárlaton méltó versenytársa lesz hazánk más vidékének; úgy a tárgyak mennyisége, mint qualitás tekintetében.

A kiállítás eredetileg 4 napra volt tervezve. Azon érdeklődés azonban, melyet városunk és vidékének lakossága iránta tanúsított, a látogatók nagy száma arra bírta a rendező bizottságot, hogy ezen időt egy nappal meghosszabbítsa, s így csak f. hó 5-én zára-

tolt be. A dött nemes a 400 frt- szebb bizony lakossága és adomány nyugtalan Nem z kü, hogy megpendít kasságuk mondjunk. Illet e ő méltósága magas társa a mérlegbe, galomnak intezője volt kes, áldozat városunk berendezésén a kiállítás és jegyárus közigyel; tevékeny tük gym. tanár jét, ki szakias fáradságot kiállítás köze magának.

Panaszok

Tekin Kérem s fordult nehár hátrányos be olvasó közönség. Köszég mult évig, lakkkal semmi évvel ezelött állapotban vo hogy a tanító Mig mult év többszöri str tanítóni állom állomás betölt tanítónk Mol mely tanító fé tanév végen számmal egybe népség tökélet csengett az eg nevezett tanító

Az alkau szülők, hogy kitől remélhet Csakugy kére két legalább hallgatta a iskolai év kez azon örvend miszerint iskol egy tanító és Fabian Maru egyének szem desben volt all vezett tanító es kölcsös magavi a nepet, hogy tesökre. Csaku mutattak maguk

Vartuk sz mily eredményt nevezett tanító itt nálunk oly a reszelt egybe mákat látogatjuk egész elhanyagol hogy példát ve kölcsös magavise tőktől, hanem bányával, ki köz helybeli piros öv használtat, csak utalással a népj

Igy történt, a községi jegyző báró Nikolicz Felselőknek, azzal választását, hogy nem lesznek több nem hogy egybe tudnak a templom suak; olyanokt küldeni, a hogy ő hanem majd magu nem lesz nálunk lesz megint „Gub nagy hazafi a mi

* Az e rovat alatt lésőget a

tolt be. A bevételék a felülfizetések és beküldött nemeselekt adományok hozzászámításával a 400 frtot megülik. Ezen anyagi siker legszébb bizonyossága városunk és megyénk lelkes lakossága áldozatkészségének. A felülfizetések és adományok lapunk után nyilvánosan fognak nyugtáztatni.

Nem zárhatjuk be tudósításunkat annélkül, hogy azoknak, kik a kiállítás eszméjét megpendíték és annak odaadó lelkes munkásságuk által életet adtak köszönetet ne mondjunk.

Illetti ez első sorban Hertelendy Józsefné ö méltóságát, ki a czél érdekében nemcsak magas társadalmi állásának egész súlyát veté a mérlegbe, hanem az általa megindított mozgalomnak mindvégig fázadhatlan vezetője és intője volt, majd az eleméri bizottság lelkes, áldozatkész tagjait, a kiállítás rendezőit, városunk leányait, kik, midőn a kiállítás elrendezésének fáradságos munkáját bevégezték, a kiállítás ideje alatt, mint bájos Ciceronék és jegyvárusítók oly kitartással szolgálták a közügyet; Menczer Lipót urat, a bizottság tevékeny titkárat és végül Streitmann Antal gyim. tanár urat, a bizottság lelkes jegyzőjét, ki szakismerete, törhetlen szorgalma, időt, fáradságot nem kímélő tevékenysége által a kiállítás körül oly nagy érdemeket szerzett magának.

Panaszok a közönség köréből. *)

B.-Ujfalú, 1881. július 3-án.

Tekintetes szerkesztő úr!

Kérem sziveskedjék a közönségünkben előfordult néhány a tanügy és népművelődésre hátrányos befolyást gyakorló adatokat a t. olvasó közönség elé terjeszteni.

Közönségünk, mely 7300 lakossal bír, egész mult évig, ha egybevéve igen, de az iskolákkal semmi esetre nem dicsekedhetett. Két évvel ezelőtt iskoláink még nagyon gyenge állapotban voltak, s ennek az oka az volt, hogy a tanítók nem feleltek meg hivatásuknak. Mig mult évben nagyszámú tanfelügyelő ur többszöri sürgetése után egy tanítói és egy tanítóinai állomás szerveztetett újból. Az első állomás betöltetett még mult év őszén derék tanítók Moldován János személyében, mely tanító fáradsággal elért sikeréről mult tanév végén tartott vizsga alkalmával nagy számmal egybegyűlt falunkbeli intelligencia és népség tökéletesen meggyőződött és csakugy csengett az egész falu a nevezett újonnan kinevezett tanító ritka mutatott eredményéről.

Az alkalommal csakugy örvendeztek a szülők, hogy legalább egy tanítójuk van, a kitől remélhetik a jövő nemzedék neveltetését. Csakugy kérték az istent, hogy jövőre még két legalább ilyen tanítót kapjanak. Isten meghallgatta a nép könyörgését, mert 1880-81. iskolai év kezdete nagyszámú tanfelügyelőnk azon örvendezés tudósításával közönséit be, miszerint iskoláinkhoz két újonnan kinevezett egy tanító és egy tanító St. Pater és Fabian Maria albani kezei alá végezték derék egyének személyében töltetett be két üresedésben volt állomást. Nevezett újonnan kinevezett tanító és tanító egész év folyamán erkölcsös magaviseletük által győződtek meg a népet, hogy csakugyan méltók kinevezetésükre. Csakugyan töltök sokat varhatóknak mutatnak magukat.

Vártuk az évi vizsgákat, hogy lássuk mily eredményt mutatának a két újonnan nevezett tanító-tanítónő. Azonban találatnak itt nálunk oly tanítók is, kik egész éven keresztül egyebet nem tesznek, csak a korcsákat látogatják éjjel-nappal, s így iskoláik egész elhanyagoltan maradnak. Az ilyenek nem hogy példát vennének a szorgalmas és erkölcsös magaviseletű újonnan kinevezett tanítóktól, hanem mint pl. Roskulecz Prokopin bátyával, ki községi jegyző és apósával, a helybeli piros övs pappal minden eszközt felhasználhat, csakugy nevezett tanítókat megutáltassák a néppel.

Igy történt, hogy mult hó 22-én, mikor a községi jegyző egy négyülést tartott, hogy báró Nikolics Feodort válaszzák meg képviselőnknek, azzal indokolta báró ur hasznos választását, hogy megválasztása esetében nem lesznek többé ily tanítók kinevezve, a kik nem hogy egyebet, hanem még énekelni sem tudnak a templomban s velük nem egyvállalásuk; „olyanokat nem fognak nekünk többé küldeni, a hogy ők (t. i. a kormány) akarunk, hanem majd magunk választunk, a kit akarunk; nem lesz nálunk többé „jó reggelt“, hanem lesz megint „Gut Morgen“ stb. Mondhatom, nagy hazafi a mi jegyzőnk. . . .

A mint fennebb emlitem, alig vártuk mindnyájan a vizsgákat, hogy lássuk, miféle eredményt fognak mutatni az új tanítók. Kiváncsiságunk fokozódott leginkább azzal, hogy azelőtt még egy hónappal mindegyre lehetett hallani a jegyzőtől, hogy majd vizsga alkalmával megmutatja ő a tanítóknak. . .

A vizsgák megkezdődtek június hó 28-án Moldován János tanítónál, a hol a jegyző régi ígéretének eleget akarván tenni, valamint az őccse Roskulecz Prokopin oly kellemetlenségeket szerzett a vizsgázó tanítónak, hogy a nép is igen soknak mondotta, és mindennek dacára, habár is csak a tanító úgyenes feltett kérdéseitől függött, de mégis kitűnő eredményű volt. Utána következett Russován, Athanackovics és Roskulecz tanítóknál, a hol a vizsgáló bizottság a jegyző elnökele alatt annyit se akartak tudni, hogy vizsga-e vagy nem. Következett a 29-ik, a mikorra a tanító meg Stoica idén kinevezett tanítóknál. Ez nap kezdődött a tanítóknál, a hol nem csak a jegyző meg az őccse a tanító, hanem még a piros övs Militarius lelkész is hozzáfogott a növendékeket zavarni feleleteikben, dacára annak, hogy a tanító megkérte szépen az iskolazéki elnöktől, hogy tartsa fel a rendet, mert megijednek a lányok és zavarba jönnek.

Ez nem segített semmit, a mig a tanító-nő férfui bátorságot vett magának és megmondotta a közönség hallatára, hogy ha nem lesz csend, akkor azonnal nem tart vizsgát. A mi ez iskolában az eredményt illeti, meg kell mondani, hogy kitűnő; el nem várt volt, a lányok által ez iskoláiban elkészített 394 darab különböző kézi munka volt kiállítva.

Utóljára azt mondta Roskulecz tanító a közönség hallatára, hogy minden jó volna, hanem a munkát nem a leányok készítették el, hanem a tanítóknak, a mi azzal záfoltatott, hogy több jelen volt szülő bebizonyította, hogy valóban leányok készítettek el.

Következett most Stoica tanítónál a vizsga, a hol hogy egyebet ne emlitsék, csak annyit, hogy midőn látta a jegyző, hogy a 6 éves gyerekek olvasás és íráson kívül még a beszéd és értelemgyakorlatokból tanultak és a Groó Vilmos vezérkönyv alapján magyarul, és az iskola és családi körökhez közelebb álló tárgyakról a tanító úgyenes feltett kérdéseire tudnak felelni magyarul, azt mondta, hogy nem szükséges annyit magyarul tanulni.

A mi ebben az iskolában az eredményt illeti, annyit mondom, hogy Stoica tanító úr, bebizonyította a népnek, hogy a kezdő hat éves gyerekek is megtanulhatnak írni és olvasni és megzafolta idősebb tanítóink azon bebizonyított állításait, miszerint a kezdő gyerekek nem tanulhatnak írni és olvasni, csak is két vagy három év alatt.

Azaz, egy szoval bevallom, hogy Stoica tanító egy derék kitűnő tanító, a ki valamint Moldován és a tanítóknak csakugyan díszreteretere vált volt tanárnak, és mind a harman melletk kinevezetésekre, és sokat, nagyon sokat varhat Bonat-Ujfalú e három derék tanító-tól. Y.

HIRHARANG.

* **Adomány.** Kohn Albert helybeli lakos Budapestre költözvén, a helybeli egyesületeknek a következő adományokat osztotta szét: A héber tanítók nyugdíjalapjának 25 frt, az árvaáznak 25 frt, a Chewra Kadschanak 20 frt, mindkét nőegyletnek 20-20 frt, a városi szegényalapkak 10 frt, a városi körházaknak 10 frt, az izr. jóték. egyletnek 10 frt, a gyermek-barátegyletnek 10 frt, a Maskil-el-dolnak 10 frt, az alliance izr. univ.-nek 10 frt, a főgymnasiunai alapnak 20 frt, az önkényes tüzoltóegyletnek 10 frt.

* **Óvodaépítés.** A kishid melletti téren már lebontogatták a kerítés kőfalát, mely telken még e nyár folyamán díszes földszinti óvodát építenek.

* **A vadászati jegyek megadóztatásáról** szóló 1875. évi XXI. t.-cz. határozatainak módosítása tárgyában kilatásba vett törvényhozási intézkedés csak későbbben lévén várható, a pénzügyminiszter értesítette a törvényhatóságokat, hogy mindazon felek részére, kik az 1881. évi junius végéig érvényes vadászati jegyeket megújítani kívánják, vagy kik az 1881. év második felében vadászati jegyek kiadásáért először folyamodnak, félévre eső hat frt, — és az idézett törvény 9-ik §-ban említett egyének használatára szolgáló jegyeknél félévre eső két forintnyi bélyegilleték előzetes lefizetése mellett a kívánt további vadászati jegyek 1881-ik évi december hó végéig terjedő érvényességgel lesznek kiállítandók. Az 1875-ik évi XXI. törvényczikk 11. s 12-ik §§. értelmében 2,

illetőleg 6 frtos évi bélyegilleték alá eső vadászati jegyek kiszolgáltatásáért folyamodó feleknek is csak a félvégi bélyegilletéknek megfelelő három, illetőleg egy frtnyi illeték-összeg előzetes lefizetése mellett f. évi december hó végéig érvényes új jegyek adhatók ki.

* **Az ipar és kereskedelmi kamarai tagok választása.** Torontálmegyében a kamarai választások f. hó 21-én cjtettek meg.

* **Megkerültek.** Steinbach Antal, kir. tanfelügyelő urtól mult pénteken a vendéglőben két pinczergyerkőcz 230 frtot ellopott és a másnap Temesvárra induló gőzhajóval megszökött. Szökésük gyanut ebresztvén, a temesvári rendőrség elfogatásuk és kihallgatásuk iránt utasított. A pénzt megtalálták náluk, a lopás vétségét mindjárt be is ismerték. E napokban hozattak vissza városunkba.

* **Választási eredmény.** Szabadelvé eddig 231. mérsékelt ellenzéki 62, függetlenségi 88, pártokivüli 12, nemzetiségi 15 választott meg. Ekként tehát a szabadelvé párt többsége 54.

* **Felhőszakadás.** F. hó 1-én délután oly iszonyu felhőszakadás sujtotta Zsombolyát és környékét, melyre a legvénebbek is alig emlékeznek. Sok, a szegényebb néposztályhoz tartozó ház összedült, mások csak nagy erőmegfeszítéssel tartattak meg. A vetésekben okozott kárt csak később határozhatni meg.

* **Az állandó színház ügye** Temesváron június hó 28-án került a városi közgyűlés elé. A vitában, mely igen élénk volt, Dr. Dimitrievics Szevotzár, Dr. Stefánovics Sándor, Kaiser Lajos és Török János polgármester vettek részt. A vita berekesztésével a főispán szavazásra tüzte a kérdést, mely fölött a közgyűlés 92 szóval 3 ellen döntött. Eszerint Temesvár leégett színháza helyett újat, díszeset, palotaszertűt fog emelni.

* **Magyarosodunk.** Roller Ernő törökbecsei aljárásbíró nevét „Radányi“-ra változtatta.

* **Kifogott holttestek.** A belügyminiszter elrendelte, hogy a vizekből kifogott holttestek eltemetési költségeit, ha constatálhatók a rokonok, úgy ezek viselik, ha pedig a holttest már fel nem ismerhető, vagy az elhaltak hozzátartozói ki nem puhatolhatók, akkor az a község köteles eltemetelni s a költséget viselni, melynek határában a holttestet kifogták, nem pedig az állampénztár.

IRODALOM.

— Az új évnegyed alkalmából felhívjuk t. olvasóink a „Hölgyek Lapja“ az egyetlen és legényesebb hetenként megjelenő szepirodalmi és diatlapra. Minden szama párisi divatképpel és értékes melletekkel jelen meg. Előfizetési ára évnegyedre 3 frt; félévre 6 frt; egész évre 12 frt. E előfizetési bármely hónap elejétől kezdve. Ez a legolcsóbb dívatlap mert míg a „Bazar“-ok adnak évnegyedi 2 frt 50 krtet 6 szamat; addig a „Hölgyek Lapja“ ad évnegyedi 3 frt 13 szamat. Szerkesztő és kiadó Milassin Vilmos, kinél ezenkívül megrendelhetők: 1. Az 1881. évi „Új Szepirodalmi Csarnok“ rendes folyama a világ irodalom legújabb és legszebb regényeit közli, kezdve ez idei folyamot a „Maugars gróf leánya“ paratlan szép, nagy hatkoteles regényvel, utana pedig közölve „A Marignan örökségét“ Samneritől — „Egy párisi nő történetét“ Fenilletől, s legutóbb megkezdvén „A szerelem ő fensége“ nagy regényt Montepintől. Hetenként jelen meg egy 4 ives füzet, s bérmentve küldetik meg. Előfizetési ár évnegyedre, vagyis 13 füzetre 2 frt 50 kr.; félévre, vagyis 6 füzetre 5 frt; egész évre, vagyis 12 füzetre (a pénz egyszerre beküldésével) 9 frt.

(A „Hölgyek Lapja“ egész éves vagy egész évre kötelezett előfizetői e regény-csarnok évnegyedi 13 füzetet 1 ft 75 kr. — a félvégi 6 füzetet 3 frt 50 kr., — az egész évi 12 füzetet pedig 7 frt kedvezmény áron rendelhetik meg.) 2. Az 1881. évi „Új Szepirodalmi Csarnok“ rendkívüli folyama közli a „Nyomorultak“-at Hugo Victor legszebb nagy regényét, 12 kötetben, megjelen az „Új Szepirodalmi Csarnok“ 1881. évi rendkívüli folyamában a január—szeptemberi heti füzetekben, melyek hetenként bérmentve küldetnek meg. Előfizetési rá évnegyedenként 13 füzetre 2 frt 13, vagy 40 füzetből álló egész müre 6 frt 13. — (A „Hölgyek Lapja“ egész éves, vagy egész évre kötelezett előfizetői az évnegyedi 13 füzetet 1 frt 50 kr.; a 40 füzetből álló egész müvet pedig 4 frt kedvezmény áron rendelhetik meg.) Ezenkívül a lap előfizetői 50—60 legérdekesebb regényt 50—70%-nyi árleengedéssel rendelhetnek meg. Kivánatra bárkinek ingyen küldetik mutatvány szám ugy a lapból, mint a regény-csarnokból. Az előfizetési pénzek a szerkesztőséghez, Milassin Vilmos urhoz Budapest, Szervitátér 8. sz. alá küldendők.

A Népszerű Orvosi Tanácsadó 16.

füzete Mehner Vilmos izléses kiadásában megjelent s ezzel az első kötet be van fejezve. A közegészségügynek megbecsülhetetlen szolgálatot tett a kiadó e mü közrebocsátása által. Ha meggondoljuk, hogy a mindennapi életben mi mindenféle testi bajoknak vagyunk kitéve s mennyire legfőbb érdeke minden embernek saját egészsége fölött örködni, úgy bátran kimondhatjuk, hogy e könyvnek egyetlen háznál sem szabad hiányozni. Betüredben 632 czim alatt számos bajt, gyógyszer, gyógyhelyet, gyógy-módot ismertet, a táplálék alkatrészzeit elemzi, megmondja, mely eteledek táplálók, melyek egészségtelenek. A legújabb tudományos felfedezések alapján van e mü összeállitva népszerű, világos, bárki által könnyen megérthető modorban. A szöveg közé 250 kép van nyomva s a mühöz tíz ábra mellekelve. Az első kötet ára 5 frt. A haladéktalanul megjelenő második kötet füzeteit 30 krjával kaphatni.

A magyar-francia szakácskönyv-

ből megjelent a 9. és 10-ik füzet. A mü, mely összesen 24 füzetre fog terjedni, a gazdaszonyok által rég értezt hezagot tölti be, miután eddig nem volt könyv, mely a francia szakács-művészet felfedezését a magyar konyha titkaival együtt kimerítően tárgyalná. Különösen egy tekintetben nélkülözhetlen e könyv meg azok előtt is, a kik különben kitűnő gazdaszonyok és szakácsok: abban t. i. hogy a mi a szakács-művészetben talán a legfőbb dolog: az izléses és dívatos találat részletesen leírja, világos és könnyen érthető modorban. A legutóbb megjelent füzetek a szárvasok, özekek s egyéb vadak és szárnyasok elkészítési módját tartalmazzák. A könyvet Mehner adja ki s a díszes kiadás az előnyösen ismert czég hírnevének becsületére válik. — Egy-egy füzet ára 30 kr.

A föld és népei című nagy feltűnést

keltett munkából ellőttünk fekszik a legutóbb megjelent négy füzet 44—46-ig ezzel egyszersem be van fejezve a második kötet, mely 84 iven Afrikát, Ázsiát és Ausztráliát ismerteti. Az ismeretkedvelőkre, általában minden müvelt emberre szorfolott érdekes Saharanak, a Nilus országinak s Afrika déli és keleti, eddig csak kevesek által ismert része. Livingstone, Stanley világírú utazók mellett számos tudományosj által vezérelt férfui, köztük a híres magyar utazó, Magyar László észleletei, tapasztalatai foglaltatnak össze e könyvben azok feljegyzései és tüzetes leírásai nyomán. Érdekes, megkapó képét nyerjük e müben európai láb által még alig érintett eme vadregényes, majd óriási őserdők által borított, majd a végtelenségbe nyuló pusztaságokból álló földrészeknek. Néprajzi ismeretesei kitűnők és alaposak. A magyar mü, mint tudva van, Hellwald virághírú munkája nyomán készült s bátran elmondhatjuk, hogy a maga nemében paratlan. Sajtó alatt van s már a legközelebbi napokban megjelen a harmadik kötet első füzete is. E kötet kiárolag Európával fog foglalkozni, a legutolsó hivatalos statisztikai adatok alapján. Ez adatok Europa minden államában ep most állitattak össze s a munka megjeleneset ep e körülmény keslettet. Mond-nunk sem kell, hogy e müben Magyarország különös tekintettel és kimerítően lesz ismertelve, számtalan, művészi kivitelu eredeti kép által kíserve. Általában képek dolgotan e mü kiválóan gazdag; a két első kötet képei ugy-öt száza mennek s ezeken kívül van a két kötetben 60 művészi kivitelü külön mellekelt kép. Az áldozatkész kiadó, Mehner Vilmos urat valóban elismeres illeti meg, hogy e becses müvet mindenki által s jutányosan megszerezhetővé tette. Az eddig megjelent két kötet ára az I. kötet diszkotésben 7 frt 50 kr., a II. kötet 6 frt 50 kr. A harmadik kötet (u. m. az I. és II. kötet is) megrendelhető füzetenként 30 krjával.

A torontálmegyei takaré- és hitelbank 1881. június havi forgalom-kimutatása.

I. Takarékpénztári betételek

állása 1881. év május végével	ft. 373619.95
betételek június hóban	ft. 16122.85
összesen ft.	389742.80
visszafizetések június hóban	ft. 9525.87
állása június végével	ft. 380216.93

II. Betéti levelek

állása május végével	ft. 31300.—
betételek június hóban	ft. 1000.—
összesen ft.	32300.—
visszafizetett június hóban	ft. —
állása június végével	ft. 32300.—

III. Folyó számlai üzlet

tevéleges egyenleg május hó végével	ft. 36560.66
kiadások június hóban	ft. 17661.78
összesen ft.	54222.44
bevételeztetett június hóban	ft. 28091.25
tevéleges egyenleg június végével	ft. 26131.19

*) Az e rovat alatt közlött cikkért nem vállal felelősséget a szerk.

IV. Leszámitolási üzet

a) bankváltók

a tärca állása május végével	ft. 440535.68
leszámitoltatott június hóban	ft. 179817.64
összesen	ft. 620353.32
visszaüzett június hóban	ft. 168786.12
a tärca állása június végével	ft. 451567.20

b) hitelegyleti váltók

a tärca állása május végével	ft. 11358.—
leszámitoltatott június hóban	ft. 380.—
összesen	ft. 11738.—
visszaüzett június hóban	ft. 1610.—
állása június hó végével	ft. 10128.—

V. Elölgezek

a) értékpapírokra

állása május végével	ft. 9262.50
kiadott előlegek június hóban	ft. 17.—
összesen	ft. 9279.50
visszaüzett előlegek június hóban	ft. 55.—
állása június végével	ft. 9224.50

b) zálogokra

állása május végével	ft. 10500.50
kiadott kölcsönök június hóban	ft. 221.—
összesen	ft. 10721.50
visszaüzett kölcsönök június hóban	ft. 759.—
állása június végével	ft. 9962.50

c) ingatlanokra

állása május végével	ft. 18868.65
kiadott június hóban	ft. 50.84
összesen	ft. 18919.49
visszaüzett június hóban	ft. —
állása június végével	ft. 18919.49

VI. Pénz-forgalom

készpénzegenleg május végével	ft. 13360.54
bevételek június hóban	ft. 28683.54
összesen	ft. 300194.08
kiadott június hóban	ft. 295573.21
egylenleg június végével	ft. 4620.87

TÖRVÉNYTEREM.

A nagy-beckereki e. f. kir. törvényszéknel folyó évi július hó 1-én tartott nyilvános ülésben következő perek adtak elő:

Előadó Mihajlovits Sándor kir. törvénzi bíró.

2478. ex 1881. — Schira Bernatnak — Müller Erzsébet és társai ellen szécsényi ingatlanok tulajdona iránt.

2616. ex 1881. — Dimitrievits Juljának — Dévits Arsen ellen a nagy-beckereki ház része iránti tulajdon és birtokjoga végett.

3470. ex 1881. — Batanszky Obrad és társának — Batanszky Száva mellenezei lakos ellen gondnokság alá helyezés végett.

3531. ex 1881. — Ursuleszko Pévelnek — Ursuleszku Tóma ellen — kis-töréki ingatlanok tulajdonjoga iránt.

3595. ex 1881. — Petrovacszy Zsivának — Szekulits György ellen — 340 ft iránt.

3598. ex 1881. — Krumenaker Jánosnak — Krumenaker István ellen — 400 ft iránt.

Folyó évi július hó 9-én tartandó ülésben:

Előadó: Kühnel Oszkár, kir. törvénzi bíró.

1691. ex 1881. — Baacsics Krumának, Czrejánov Pjarráné előbb öz. Baacsics Krisztina elleni ingatlanok tulajdoni birtoka iránti pere.

1954. ex 1871. — Popovitsné szül. Oberkneszevits Toma és Tenyanczné szül. Oberkneszevits Katalinnak, néh. Oberkneszevits Arkadia jogutódai özvegye Helena és leánya Tatjyné Irén elleni közösség megszüntetése és jár. pere.

3581. ex 1881. — Jaschin Geroszinnak, néh. Bauer József hagyatéki örökösei illetve jogutódai elleni fél ház tulajdonjoga és jár. iránti pere.

3597. ex 1881. — Öz. Neumayer Agnesnek ugy is mint kk. leánya t. és t. gyámjának, ifj. Traunhofer János elleni apaság elismerése és gyermektartás iránti pere.

H I R D E T É S E K.

6173. sz. k. i. 1881. (115—24.)

Hirdetmény.

A temesvári kereskedelmi és iparkamara újra alakítására szükséges előmunkálatok befejeztetvén és a választó és választható kereskedők és iparosoknak az alkerméleti bizottságok által kiegészített névjegyzéke kormányhatóságilag jóváhagyatván, a központi bizottságnak f. é. június 18-án 3. sz. alatt hozott határozatával Torontalmegyében a kültagoknak választása f. é. július 21-re lett kitűzve.

A mi azzal közhírré tétetik, hogy Nagy-Beckereken — mely választási kerülethez Nagy-Beckerek városa, a nagy-beckereki, török-becei, párdányi, módosi és bánlaki szolgabírói járásek közsegei tartoznak, és melyben 4 kereskedő és 4 iparos kültag választandó — a választás a fentkiütött napon a városi nagy tanácsstermében d. e. 8—12 óráig és d. u. 2—6 óráig fog mezejtetni és úgy, hogy deelőtt a kereskedők a négy kereskedő kültagot, deelőtt pedig az iparosok a négy iparos kültagot választandják.

Ezen választás fontosságánál fogva felhivatnak a választásra jogosított városi és járási összes kereskedők és iparosok, hogy minél nagyobb számban részt vegyenek.

Kelt Nagy-Beckereken, 1881. évi július 3-án.

Kulifay Lajos,
polgármester,
mint a n.-beckereki választási bizottság elnöke.

6620. sz. k. i. 1881. (114—14.)

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint több helybeli 847, 877, 870, 871, 869, 868, 867, 863, 856, 844, 832, 833, 644-6, 1511, 520, 981, 532, 1617, 2058, 683, 496, 1619, 789, 761, 777, 783, 780, 774, 772, 773, 765, 809, 811, 817, 807, 816-1261, 868, BB, 523, 448, 840, 499, BB, 2124, 286, 536-BB, 227-8-9, 1985, BB, 1979, 1059, 1524, 527, 1680, 284, 1223, 644, 473, 299, 481, 506, 603-4, 616. házszám alatti lakosoknál, hátralekös állami és közsegei adó, jogilleték, helyegcsontítás, közevzeti járulé, inségekölcsön és iskola járulé fedezése végett lefoglalt többfele butorok, 22 kocsi, 23 ló, 1 tehén, 20 pár csizma, 1 zsebóra, 60 csomog pamuk, 1 varrógép, kovács szerszám, 6 párna, 2 uti láda, 1 Wertheim-féle pénzszekrény, 6 hintó, 1 zongora, 1 hordó bor, 40 pár cipő és 10 darab szűr, f. é. július 15. és 16-án deelőtti 9 órákor, a városbáz épülete előtt nyilvános árverés útján eladatni fognak.

Kelt N.-Beckereken, 1881. évi július 5-én.

Kulifay Lajos,
polgármester.

3686. sz. 1881. (113—14.)

Árlejtési hirdetmény.

A megye tekint. alispáni hivatala f. é. június 15-én 9813. sz. a. kelt rendelettel a nagy-kikindai közsegeben lévő nagy vendéglő és a fehér keresztű czimzett kocsmá épületnek helyreállításának biztosítása végett árlejtést rendelt el, mely alulírt szolgabírói helyiségében 1881. évi július 14-én deelőtti 10 órákor fog megtartatni.

Az arra engedélyezett költség összeg 3308 ft 27 kr. Vállalkozni szándékozók azon értesítéssel hivatnak meg, miszerint ezen versenytárgyalásra 5%-os bánatpénzzel ellátva jelenjenek meg, vagy pedig zárt írásbeli ajánlataikat szabályszerűen készítve 50 kr-os bélyeggel valamint szintén 5%-os bánatpénzzel ellátva (mely állhat készpénz vagy állampapírokból) az árlejtést megelőző nap, az az f. é. július 13-án, deelőtti 12 óráig ide nyújtásuk be. E határidőn túl beérkező ajánlatok felbontatlanul fognak illetőknek visszaadati.

Az ajánlatban a fenti költségből leendő %-os árlelengedés számokkal és betűkkel világosan kiirandó.

Az ajánlatban határozottan kiteendő, hogy ajánlkozó az építés helyi körülményeit, az építési feltételeket és műszerevényeket sat. teljesen ismeri és azoknak magát minden kifogás nélkül aláveti.

A végbeviendő épületnek helyreállítási munkálatnak előmenetele és költségvetése, általános és részletes építési feltételek és a szerződés mintája az alulírt szolgabírói hivatalnál a szokott hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt Nagy-Kikindán, 1881. évi július 3-án.

Krsztonosits Jenő,
szolgabíró.

1865. sz. k. i. 1881. (106—33.)

Pályázat.

Dr. Vittyé Menyhért közsegei orvos lemondása folytán megürült Trübswetter közsegei orvosi állomásnak vá-

lasztás útján e f. é. július 21-én leendő betöltésére pályázat nyitattik. Ezen állomással 400 ft évi fizetés, és a megállapított látogatási díjak vannak összekötve.

A pályázni kívánó orvos urak felhivatnak, miszerint kellően felszerelt folyamodványait e f. é. július 20-án mint a választást megelőző napig, a nagy-szt.-miklósi szolgabíróságnál beadják.

Nagy-Szt.-Miklóson, 1881. évi június 14-én.

Buócz,
szolgabíró.

1315. sz. k. i. 1881. (104—33.)

Pályázat.

Dr. Patek Jenő körorvos urnak lemondása folytán megürült ó-bessenyő-valkányi és bolgártelpei közsegek körorvosi állomásnak e f. évi július 18-án, deelőtti 9 órákor az ó-bessenyői közseghazánál választás útján leendő betöltésére pályázat nyitattik.

Ezen állomással 500 frinyi évi fizetés és a közsegei képviselő testület által megállapított látogatási díjak vannak egybekötve.

Felhivatnak mindazok, kik ezen 12,000 lélekszámú körorvosi állomásra pályázni szándékoznak, hogy az 1876. évi XIV. t. cz. 43. §-a értelmében felszerelt folyamodványait a választási napig alulírt szolgabíróságnál nyújtsák be.

Nagy-Szt.-Miklóson, 1881. évi június 10-én.

Buócz,
szolgabíró.

Árverési hirdetmény.

Román-Écska közsegei képviselő testülete részéről hozott határozat értelmében, mely által roskadozó félben levő templomát helyreigazítani kívánja, mely czélra az árverési határidő július hó 10. d. e. 10 órákor tüzelik ki.

A templomépület helyreigazítását elvállalni szándékozók fölhivatnak a kiütött határidőre megjelenni, a hol a helyrehozandó templomot megsemmisíthetik.

Az árverési föltételek és a térkép mindenki által megsemmisíthetők a közsegei irodában, a hol másolatok is adhatók az árverés határnapjáig.

A vállalkozók az árverés alkalmával kötelesek 10%-ot bánatpénzü letenni a kikiáltási 5771 ft. összeg után, a mely összegből lefelé (minuendő) tartatik meg az árverés; offertek nem vétettek tekintetbe.

A templomépületnek helyreigazítása annak fog átadati, a ki legolcsóbban fogja elvállalni; de a közsege fönttartarja magának a jogot, megbírálani a vállalkozó urakat és annak adhatja át, a ki a czélnek legjobban megfelel és elegendő biztosítékkal bír.

Kelt Rom.-Écskán, 1881. évi június hó 30-án.

Joan Gilezan,
bíró.

(111—22)

Egy gazdasszony,

ki mint ilyen minden kötelmeinek tökéletesen megtud felelni, felvétetik ő fömagassága Thurn-Taxis Victorin herczegné által Écskán.

Az ezen állomásra pályázók jelentkezzenek személyesen ugyanolt.

(112—21)

Meghívás.

A helybeli „Lövész-egylet“ tagjai 1881. évi július 17-én (vasárnap), deelőtti 10 órákor tartandó

I. rendes közgyűlésre

tisztelettel meghivatnak.

Napirend:

1. A nm. m. kir. belügyminiszter által jóváhagyott alapszabályok előterjesztése.
2. Az egylet tisztviselőinek és választmányának választása.
3. A lövölde felépítésének kérdése.
4. A tagsági és jegyvényesi díj mennyiségének megállapítása.
5. Netáni indítványok tárgyalása.

Egyidejűleg értesítettnek a t. cz. tagok, miszerint a legközelebbi lögyakorlat f. hó 10-én vasárnap délután fog megtartatni, mely alkalommal egyes tagok által felajánlott lödíjjak szívesen fogadattanak.

Poroszkay Béla,
ideigl. lövészmester.

(116—14)

KÖTŐ PÁL

Budapest, Üllői-ut 18. sz.

Ajánlja a május hó 2-án Adám tartott ekeverseny

az első díjjal: arany éremmel a második díjjal: ezüst éremmel kitüntettt szabadalmazott kettős és hármes ekeit

továbbá :

gőzcseplőgépeit fa-, szén- és szalmafütéshez

gőzmozgonyait üszögtisztító készülékkel,

továbbá :

járgányeseplőgépeit tisztító szerkezettel vagy anélkül

rostákat, trióröket stb.

Árjegyzékek bérmentve.

a gabonát piacz- képesen adják zsákokba.

(107—102)